

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

ZAKLJUČNA STROKOVNA NALOGA VISOKE POSLOVNE ŠOLE

**RAČUNOVODSKO EVIDENTIRANJE
DAVKA NA DODANO VREDNOST**

ALENKA KLINAR

IZJAVA

Študentka Alenka Klinar izjavljam, da sem avtorica te zaključne strokovne naloge, ki sem jo napisala pod mentorstvom prof. dr. Marka Hočvarja in dovolim objavo zaključne strokovne naloge na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 11.5.2009

Podpis: _____

UVOD	1
1 OPREDELITEV DAVKA NA DODANO VREDNOST	2
2 PREDMET OBDAVČITVE.....	2
3 DAVČNI ZAVEZANEC IN OBDAVČLJIVE TRANSAKCIJE	3
3.1 Davčni zavezanec	3
3.2 Obdavčljive transakcije.....	5
3.2.1 Dobava blaga	5
3.2.1.1 Uporaba blaga za neposlovne namene	5
3.2.1.2 Uporaba blaga za namene opravljanja dejavnosti	5
3.2.1.3 Sprememba namembnosti dejavnosti.....	6
3.2.1.4 Zadrževanja blaga ob prenehanju opravljanja dejavnosti	6
3.2.1.5 Prenos blaga v drugo državo članico.....	6
3.2.2 Pridobitev blaga znotraj skupnosti.....	7
3.2.3 Opravljanje storitev	8
3.2.4 Uvoz blaga.....	9
4 KRAJ OBDAVČLJIVIH TRANSAKCIJ.....	9
4.1 Kraj dobave blaga.....	9
4.1.1 Dobave brez prevoza	9
4.1.2 Dobave blaga s prevozom	10
4.2 Kraj pridobitve blaga znotraj skupnosti	10
4.3 Kraj opravljanja storitev	11
4.3.1 Storitve posrednikov (25. člen ZDDV–1)	11
4.3.2 Storitve, povezane z nepremičninami (26. člen ZDDV–1).....	12
4.3.3 Prevozne storitve (27. člen ZDDV–1)	12
4.3.4 Kulturne in podobne storitve (28. člen ZDDV–1)	13
4.3.5 Storitve v zvezi s premičninami (28. člen ZDDV–1)	13

4.3.6 Druge storitve (29. člen ZDDV–1)	14
4.4 Kraj uvoza blaga	15
5 OBDAVČLJIV DOGODEK IN OBVEZNOST OBRAČUNA DDV	15
5.1 Davčna osnova	17
5.2 Davčna stopnja	18
5.3 Oprostitve DDV	19
5.3.1 Oprostitve za določene dejavnosti, ki so v javnem interesu	19
5.3.2 Oprostitve za določene druge dejavnosti	20
5.3.3 Oprostitve za transakcije znotraj Skupnosti	20
5.3.4 Oprostitve pri uvozu	22
5.3.5 Oprostitve pri izvozu	22
5.4 Pravica do odbitka vstopnega DDV	23
5.5 Popravek odbitka DDV	24
5.6 Obračun DDV	24
SKLEP	26
LITERATURA IN VIRI	28

UVOD

Davek na dodano vrednost smo v Sloveniji, kot novo »zvrst« prometnega davka, ki je do določene mere tudi spremenil poslovno davčno filozofijo zavezancev za davek, uvedli 1. julija 1999. V vseh teh letih je bil ZDDV deležen mnogih sprememb, še pogosteje pa se je spreminjal Pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost.

Večjo spremembo je ZDDV doživel z vstopom Slovenije v Evropsko skupnost 1. maja 2004, kjer smo morali zaradi harmonizacije davčnih predpisov na področju davka na dodano vrednost slovensko zakonodajo v celoti uskladiti s VI. Smernico Sveta (EU), ki se nanaša na harmonizacijo pravnih predpisov držav članic EU o prometnih davkih – skupni sistem davka na dodano vrednost (Špes, 2008, str. 9).

Zadnji spremenjeni zakon o davku na dodano vrednost (v nadaljevanju ZDDV–1) je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 117/2006, veljati je pričel 17. 11. 2006, uporablja pa se od 1. januarja 2007 naprej. Malce večji problem je spremenjeni ZDDV–1 povzročil v sami praksi, saj so v zakonu pravzaprav preštevilčeni skoraj vsi členi, med drugimi tudi zakonske klavzule, ki se kot obvezujoče navajajo na računih v primerih davčnih oprostitev oziroma obrnjene davčne obveznosti. Res pa je, da je sedaj veliko bolj jasen in pregleden po samih vsebinskih sklopih. Kako se v praksi izvajajo posamezne zakonske določbe, je še bolj natančno pojasnjeno s Pravilnikom o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 141/06. Pri tem so pomembne tudi spremembe in dopolnitve pravilnika, ki so bile objavljene v Uradnem listu RS, št. 52/07 in so se povečini, razen objavljenega novega obrazca DDV, že začele uporabljati v sredini leta 2007. Nekatere popravke v zvezi z izpolnjevanjem obrazca DDV–O, pa so nam prinesle še zadnje spremembe in dopolnitve pravilnika, ki so bile objavljene v Uradnem listu RS, št. 120/07 in veljajo od 1. 1. 2008. Zadnja sprememba v Uradnem listu RS, št. 21/08 velja od 1. 3. 2008, nanaša pa se na SKD klasifikacije.

Vsaka obsežnejša sprememba določil ZDDV pomeni veliko breme in veliko dela za davčne zavezance, saj so v področju DDV-ja vpete vse najpomembnejše poslovne funkcije davčnih zavezancev:

- komerciala (tako nabavni kot prodajni oddelek) mora poskrbeti za novo vsebino računov, pravilno opredelitev kraja opravljanja prometa blaga ali storitev, natančno razvrstitev blaga in storitev glede stopnje obdavčitve;
- informatiki morajo vzpostaviti nove davčne evidence;
- pravni sektor mora preveriti vsebine obstoječih pogodb in izdelati nove pogodbe skladno s spremenjeno vsebino davčnih predpisov;
- računovodstvo mora zagotoviti pravilno davčno administriranje, določitev nastanka obračunske obveznosti, pravice do odbitka vstopnega DDV itd. (Špes, 2008, str. 9).

Zaradi stalnih sprememb zakona o DDV sem se odločila, da v svoji zaključni nalogi predstavim zakonske določbe zakona o DDV na preprost način in praktičnih primerih, saj se s DDV-jem vsakodnevno srečujem pri svojem delu.

1 OPREDELITEV DAVKA NA DODANO VREDNOST

Davek na dodano vrednost označujejo teoretiki kot moderen način obdavčevanja potrošnje in je sprejet kot obvezna davčna oblika v državah Evropske unije, sprejet pa je tudi kot prevladujoča oblika davka v državah OECD. Zaradi prednosti, ki jih ima ta davek v primerjavi z drugimi oblikami prometnega davka, je davek na dodano vrednost uveden v Evropski uniji kot dogovorjena davčna oblika in je pogoj za članstvo v tej integraciji. Glavne prednosti so v prihodkovni izdatnosti, zagotavljanju večje davčne nevtralnosti in v manjši možnosti davčnih utaj (Mugoša, 2008, str. 3).

Davek na dodano vrednost temelji na naslednjih izhodiščih:

- na potrošni obliki davka na nevtralnosti,
- na administrativni enostavnosti,
- na kreditni metodi obračuna,
- na načelu namembnega kraja.

Davek na dodano vrednost se obračunava in plačuje od vsake dobave blaga ali storitev. Vse nabave se všttevajo v davčno osnovo in se odštevajo od prodaj davčnega zavezanca v določenem obdobju, kar pomeni, da je z davkom dejansko obdavčena končna potrošnja blaga in storitev, saj so blago in storitve, dokler so v prometu med davčnimi zavezanci, neobdavčene. DDV se uporablja za transakcije, ki so opravljene oziroma se obravnava, kot da so opravljene na ozemlju Republike Slovenije. Davčni zavezanec odšteje znesek davka na dodano vrednost, ki je bil obračunan pri nabavah, od zneska davka, ki ga obračuna pri prodajah. Uporaba kreditnega obračuna tako omogoča natančen izračun višine obdavčitve posameznega izdelka oziroma storitve.

2 PREDMET OBDAVČITVE

DDV se obračunava od dobav blaga in storitev, ki jih davčni zavezanec v okviru svoje ekonomske dejavnosti dobavi oz. opravi na ozemlju Slovenije za plačilo, vključno s pridobitvami blaga od davčnega zavezanca, s sedežem znotraj Skupnosti in uvozom blaga. Predmet DDV so tudi pridobitve novih prevoznih sredstev, ki jih v Skupnosti pridobi katerakoli oseba in pridobitve trošarinskih izdelkov, za katere nastane obveznost obračuna trošarine v Sloveniji.

Pojem dobava blaga pomeni prenos pravice do razpolaganja s premoženjem v stvareh kot lastnik in ni nujno, da je bil že opravljen prenos lastninske pravice na blagu. Za dobavo blaga, opravljeno za plačilo, se ne šteje brezplačnim dajanje poslovnih vzorcev pod določenimi pogoji ter dajanje daril manjših vrednosti, pri čemer znaša vrednost darila, ki se šteje za darilo manjše vrednosti 20 evrov (Mugoša, 2009, str. 2).

Opravljanje storitev pomeni vsako transakcijo, ki ni dobava blaga in med drugim vključuje naslednje transakcije:

- odstop premoženjskih pravic,
- obveznost opustitve dejanja ali dopustitve dejanja ali stanja,
- opravljanje storitev na podlagi zakona ali odločbe državnega organa.

PRIMER

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, kupi blago pri davčnem zavezancu, identificiranemu za namene v Italiji, in ga pripelje iz Italije v Slovenijo, blago pa se uporabi za odvijanje dejavnosti kupca blaga. Tako se opravi pridobitev blaga znotraj Skupnosti. Obračun DDV pri pridobitvi blaga opravi slovenski davčni zavezanec, saj se le-ta šteje za plačnika za DDV na osnovi opisane obdavčljive transakcije v Sloveniji.

PRIMER

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, proda klimo napravo na ozemlju Slovenije drugemu davčnemu zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Sloveniji (ali fizični osebi). Navedena obdavčljiva transakcija se uvršča med dobave blaga, ki jih davčni zavezanec opravi v okviru opravljanja svoje ekonomske dejavnosti na ozemlju RS za plačilo – obdavčen promet blaga.

3 DAVČNI ZAVEZANEC IN OBDAVČLJIVE TRANSAKCIJE

3.1 Davčni zavezanec

Vse pojavne oblike davčnih zavezancev je moč deliti na dve osnovni skupini: ali se morajo identificirati za namene DDV in posledično temu za obdavčene transakcije obračunati DDV, ali pa jim ni potrebna identifikacija za namene DDV. Davčni zavezanec je lahko vsaka oseba, ki na ozemlju Republike Slovenije neodvisno opravlja katerokoli ekonomsko dejavnost, ne glede na namen ali rezultat opravljanja dejavnosti oziroma ne glede na to, če je z opravljanjem dejavnosti ustvarjen dobiček in v obdobju zadnjih 12 mesecev opravi obdavčljiv promet, ki presega mejo oziroma znesek v višini 25.000 evrov. Navedi znesek se nanaša na obdavčljive dobave blaga in storitev, transakcije, za katere je določena prava oprostitvev plačila DDV, transakcije z nepremičninami, finančne transakcije ter zavarovalne storitve, razen če so transakcije postranske (Mugoša, 2009, str. 2).

V zakonu o davku na dodano vrednost je dana možnost osebam, ki dosegajo manjši promet od predpisanega, da so registrirani kot zavezanci davka na dodano vrednost. Ta rešitev ustreza predvsem osebam, ki nameravajo imeti velik promet, vendar ga še ne dosegajo, in osebam, ki nameravajo imeti v določenem davčnem obdobju velike izdatke.

Z vidika notranjega trga so plačniki DDV osebe, ki pridobivajo blago in storitve v Skupnosti, če dobavo oziroma storitve opravijo davčni zavezanci, ki nimajo sedeža v Sloveniji.

ZDDV–1 tako določa, da mora DDV plačati:

- vsak davčni zavezanec, ki opravi obdavčljivo dobavo blaga ali storitev, razen v primerih, v katerih je v skladu s tem členom DDV dolžna plačati druga oseba;
- vsaka oseba, identificirana za DDV v Sloveniji, ki pridobiva blago od davčnega zavezanca, ki nima sedeža v Sloveniji;
- vsak davčni zavezanec, kateremu je opravljena storitev iz 29. člena tega zakona ali vsaka oseba, identificirana za DDV v Sloveniji, kateri se opravijo storitve iz 25. člena, drugega, tretjega, in osmega odstavka 27. člena in drugega do vključno četrtega odstavka 28. člena tega zakona, če te storitve opravi davčni zavezanec, ki nima sedeža v Sloveniji;
- oseba, kateri se opravi dobava blaga, če so izpolnjeni naslednji pogoji:
 - a) obdavčljiva transakcija je dobava blaga, opravljena pod pogoji iz drugega odstavka 48. člena ZDDV–1;
 - b) oseba, kateri se opravi dobava, je drug davčni zavezanec ali pravna oseba, ki ni davčni zavezanec, ki sta identificirana za DDV v Sloveniji in
 - c) račun, ki ga izda davčni zavezanec, ki nima sedeža v Sloveniji, je izdelan v skladu s tem zakonom:
 - vsaka oseba, ki opravi obdavčljivo pridobitev blaga znotraj Skupnosti;
 - pri uvozu blaga carinski dolžnik, določen v skladu s carinskimi predpisi oziroma prejemnik blaga;
 - oseba, ki povzroči, da se za blago zaključijo postopki ali možnosti iz 57. in 58. člena ZDDV–1;
 - vsaka oseba, ki na računu izkaže DDV.

Če je v skladu z zakonskimi določili plačnik DDV davčni zavezanec, ki v Sloveniji nima sedeža, lahko ta davčni zavezanec imenuje davčnega zastopnika kot osebo, ki mora plačati DDV. Če davčni zavezanec, ki v Sloveniji nima sedeža, ne plača DDV, plača DDV prejemnik blaga oziroma storitev, ki je identificirana za namene DDV v Sloveniji (Mugoša, 2009, str. 4).

3.2 Obdavčljive transakcije

3.2.1 Dobava blaga

Dobava blaga pomeni prenos pravice do razpolaganja z opredmetenimi stvarmi, kot da bil prejemnik lastnik, pri čemer ni nujno, da je bil že opravljen prenos lastninske pravice na blagu (Špes, 2008, str. 28).

Za dobavo blaga, opravljeno za plačilo, se šteje tudi:

3.2.1.1 Uporaba blaga za neposlovne namene

PRIMER

Davčni zavezanec je kupil tovorno vozilo in pri nabavi vozila v celoti uveljavil pravico do odbitka vstopnega DDV. Po preteku dveh let je lastnik podjetja odpeljal vozilo domov in ga pričel uporabljati za zasebne namene. Takšno ravnanje davčnega zavezanca predstavlja dobavo blaga, opravljeno za plačilo. Ob brezplačni odtujitvi blaga je potrebno obračunati DDV.

PRIMER

Davčni zavezanec je kupil tovorno vozilo, pri nabavi vozila ni uveljavil (niti deloma) pravice do odbitka vstopnega DDV (npr. vozilo je v celoti uporabljal za namene dejavnosti, oproščene plačila DDV). Po preteku dveh let je lastnik podjetja odpeljalo vozilo domov in ga pričel uporabljati za zasebne namene. Takšno ravnanje davčnega zavezanca ne predstavlja dobave blaga, opravljene za plačilo. Ob brezplačni odtujitvi blaga se ne obračuna DDV.

3.2.1.2 Uporaba blaga za namene opravljanja dejavnosti

PRIMER

Davčni zavezanec je trgovec, ki se ukvarja s prodajo pisarniškega materiala. Pri nakupu trgovskega blaga (pisarniškega materiala) v celoti uveljavlja pravico do odbitka vstopnega DDV. Davčni zavezanec del pisarniškega materiala izvzame iz zalog pisarniškega materiala in uporabi za svoje administrativne storitve (za namene opravljanja njegove dejavnosti). Davčni zavezanec opravlja samo obdavčeno dejavnost. Navedena transakcija se ne šteje kot dobava blaga, opravljena za plačilo, davčni zavezanec ni dolžan obračunati DDV. Davčni zavezanec razbremeni zaloge trgovskega blaga in izkaže stroške pisarniškega materiala (Špes, 2008, str. 39).

3.2.1.3 Sprememba namembnosti dejavnosti

PRIMER

Davčni zavezanec je trgovec, ki se ukvarja s prodajo pisarniškega materiala, vrši pa tudi zobozdravstvene storitve. Pri nakupu trgovskega blaga (pisarniškega materiala) v celoti uveljavlja pravico do odbitega vstopnega DDV. Davčni zavezanec del pisarniškega materiala izvzame iz zalog pisarniškega materiala in uporabi za svoje administrativne storitve v zobozdravstveni dejavnosti, oproščeni plačila DDV. Davčni zavezanec ne izračunava odbitnega deleža, saj zagotavlja za uveljavitev pravic do odbitka vstopnega DDV evidence na osnovi dejanskih podatkov. Navedena transakcija se šteje kot dobava blaga, opravljena za plačilo, davčni zavezanec ob prenosu blaga iz zalog trgovskega blaga v stroške (zaloge) pisarniškega materiala za namene zobozdravstvene dejavnosti obračuna DDV.

3.2.1.4 Zadrževanja blaga ob prenehanju opravljanja dejavnosti

PRIMER

Davčni zavezanec se je odločil za likvidacijo družbe po skrajšanem postopku, ukvarjal se je le z obdavčeno dejavnostjo. Družbeniki družbe (fizične osebe) so kot pravni nasledniki ob prenehanju opravljanja dejavnosti prejeli v last opredmetena osnovna sredstva, za katera je podjetje pri nabavi uveljavilo pravico do odbitka vstopnega DDV. Navedena transakcija prenos lastništva nad blagom in opredmetenimi osnovnimi sredstvi ob likvidaciji družbe se šteje kot dobava blaga, opravljena za plačilo, davčni zavezanec ob likvidaciji obračuna DDV.

PRIMER

Davčni zavezanec je v obdobju preteklih 12 mesecev opravil manj kot za 25.000,00 evrov obdavčljivih transakcij. Skladno s poslovno politiko podjetja se je odločil, da bo izstopil iz sistema DDV – ne bo več identificirani zavezanec za namene DDV. Ob prenehanju identificiranju za namene DDV ima opredmetena osnovna sredstva, za katera je uveljavil pravico do odbitka vstopnega DDV. Ob prenehanju identificiranosti za namene DDV se takšna transakcija – zadržanja osnovnih sredstev s strani davčnega zavezanca (odslej mali davčni zavezanec) – šteje kot dobava blaga, opravljena za plačilo, davčni zavezanec obračuna DDV.

3.2.1.5 Prenos blaga v drugo državo članico

PRIMER

Davčni zavezanec iz Slovenije je odpeljal blago na dodelavo v Avstrijo. Po izvršeni dodelavi blaga ni bilo vrnjeno v Slovenijo, dodelano blago je bilo prodano in odpeljano kupcu v Avstrijo. V trenutku prodaje (dobave) blaga kupcu v Avstriji šteje kot dobava blaga, opravljena za plačilo.

Za dobavo blaga opravljeno za plačilo ne šteje:

- brezplačno dajanje poslovnih vzorcev v razumnih količinah kupcem ali bodočim kupcem, če jih ti ne dajejo v prodajo oziroma so v takšni obliki, da jih ni mogoče prodajati;
- dajanje daril manjših vrednosti v okviru opravljanja dejavnosti davčnega zavezanca, če se dajejo le občasno in če se ne dajejo istim osebam. Za darila manjših vrednosti se štejejo darila, pri katerih vrednost posameznega darila ne preseže 20 evrov.

PRIMER

Davčni zavezanec je obdaril poslovnega partnerja z darilom, ki je vsebovalo notesnik v vrednosti 17 evrov in nalivno pero v vrednosti sedem evrov. Skupna vrednost darila znaša 24 evrov. V primeru, če je davčni zavezanec ob nabavi posameznih delov darila deloma ali v celoti odbijal vstopni DDV, se šteje takšno dajanje daril kot dobava blaga, opravljena za plačilo – pri podaritvi daril mora obračunati DDV.

- Drugi odstavek 9. člena DDV–1 določa tudi izjeme pri prenosu blaga v drugo državo članico, ki ne predstavlja dobave blaga, opravljene za plačilo.

PRIMER

Davčni zavezanec iz Slovenije opravi servisiranje stroja naročniku storitve v Nemčiji. Za opravljanje storitev servisiranja v Nemčiji je vzel s seboj orodje, ki ga je po opravljeni storitvi prinesel nazaj v Slovenijo. V navedenem primeru prenos orodja v drugo državo članico ne šteje kot dobava blaga, opravljena za plačilo (Špes, 2008, str. 41).

3.2.2 Pridobitev blaga znotraj skupnosti

Pridobitev blaga znotraj Skupnosti se šteje kot ena izmed obdavčljivih transakcij. Pomembno je, da pridobitev blaga znotraj Skupnosti ni isto, kot dobava blaga, če se primerjata samo ti dve obdavčljivi transakciji. Pridobitev blaga znotraj Skupnosti, kot ena izmed obdavčljivih transakcij, pomeni prenos pravice razpolaganja na premočninah, kot da bi bil pridobitelj lastnik, pri čemer ni nujno, da je bil že opravljen prenos lastninske pravice na blagu. Te premočnine pridobitelju odpošlje ali odpelje v Slovenijo iz druge države članice prodajalec ali sam pridobitelj ali druga oseba za račun enega izmed njiju. Pridobitve blaga znotraj Skupnosti se lahko obravnavajo kot transakcije, ki so predmet obdavčitve (3. člena ZDDV–1) ali niso predmet obdavčitve (4. člen ZDDV–1) (Špes, 2008, str. 45).

PRIMER

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je kupil blago pri davčnem zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Avstriji in pripeljal blago iz Avstrije v

Slovenijo. Navedena pridobitev blaga znotraj Skupnosti se obravnava kot transakcija, ki je predmet obdavčitve v Sloveniji.

PRIMER

Slovenski mali davčni zavezanec je kupil blago v Nemčiji in pripeljal blago iz Nemčije v Slovenijo. Vrednost pridobljenega blaga preteklega leta oziroma vrednost pridobljenega blaga v tekočem letu ni presegla 10.000 evrov, prav tako mali davčni zavezanec ni prostovoljno pridobil identifikacijske številke za namene pridobitev blaga znotraj Skupnosti. Navedena pridobitev blaga znotraj Skupnosti se obravnava kot transakcija, ki ni predmet obdavčitve v Sloveniji (Špes, 2008, str. 46).

Za pridobitev blaga znotraj Skupnosti, opravljeno za plačilo, se šteje tudi uporaba blaga, ki ga davčni zavezanec za namene svojega podjetja ali druga oseba za njegov račun odpošlje ali odpelje v Slovenijo iz druge države članice, kjer je davčni zavezanec to blago izdelal, kupil, pridobi. To pomeni, da se transakcija, ko davčni zavezanec blago, ki ga prenese iz druge države članice, kjer je blago izdelano, kupljeno, pridobljeno v Slovenijo, uporabi za namene svojega podjetja, šteje kot transakcija, opravljena za plačilo.

PRIMER

Nemški davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Nemčiji, je za namene svojega predstavništva v Sloveniji kupil računalniško opremo v Nemčiji. Računalniška oprema je bila prenesena in Nemčije v Slovenijo za namene delovanja predstavništva davčnega zavezanca iz Nemčije v Sloveniji. Takšna transakcija šteje kot pridobitev blaga znotraj Skupnosti, opravljeno za plačilo.

3.2.3 Opravljanje storitev

Opravljanje storitev pomeni vsako transakcijo, ki ni dobava blaga. (14. člen ZDDV-1) popravilo stvari, opustitev in dopustitev nekega dejanja štejejo za opravljeno storitev. Opustitev dejanja pomeni predvsem odrekanje konkuriranju na trgu in prenehanje opravljanja dejavnosti. Dopustitev dejanja med drugim pomeni tudi dovolitev uporabe premičnih oziroma nepremični stvari in premoženjskih pravic.

PRIMER

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je izvršil za naročnika pravno svetovanje. Navedena transakcija se šteje kot opravljena storitev.

PRIMER

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je odstopil licenčnino svojemu hčerinskemu podjetju za izdelavo določenih proizvodov. Odstop licenčnine se šteje kot opravljanje storitev (Špes, 2008, str. 48).

3.2.4 Uvoz blaga

Z vstopom Slovenije v EU 1. 5. 2004 se je takratno davčno (carinsko) območje Slovenije, ki je bilo pred vstopom v Skupnost izenačeno z državnim ozemljem, razširilo na ozemlje vseh držav članic. Tako se nakup in pridobitev blaga iz Skupnosti oziroma iz druge države članice v Slovenijo ne šteje za uvoz blaga, kot uvoz blaga se šteje vsak vnos blaga v Skupnost iz tretjih držav in s tretjih ozemelj, ne glede na to, ali je sproščeno oziroma ni sproščeno v prost promet skladno s carinskimi predpisi (Špes, 2008, str. 54).

PRIMER

Davčni zavezanec v Sloveniji kupi blago pri davčnem zavezancu, ki ima sedež v Švici in prejme blago v Slovenijo. Opravljen promet blaga se šteje kot nakup blaga v tretji državi. Navedeni promet blaga se šteje kot uvoz blaga v Slovenijo.

4 KRAJ OBDAVČLJIVIH TRANSAKCIJ

4.1 Kraj dobave blaga

4.1.1 Dobave brez prevoza

Opredelitev kraja dobave blaga je pomembno z vidika določitve kraja, kjer se je dogodila obdavčljiva transakcija. Osnovno in edino pravilo glede določitve kraja dobave blaga pri dobavi blaga brez prevoza je, da se za kraj dobave šteje kraj, kjer se blago nahaja, ko se opravi dobava blaga oziroma prenese pravica do razpolaganja z opredmetenimi stvarmi prejemniki blaga, kot da bi bil prejemnik lastnik blaga (Špes, 2008, str. 55).

PRIMER

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je v svoji maloprodajni enoti v Sloveniji prodal fizični osebi, rezidentu Republike Slovenije, trgovsko blago. Kraj opravljene dobave blaga (brez prevoza) je Slovenija (Špes, 2008, str. 55).

PRIMER

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je v Nemčiji prodal fizični osebi, rezidentu Republike Slovenije, trgovsko blago. Kraj opravljanje dobave blaga (brez prevoza) je Nemčija (Špes, 2008, str. 55).

4.1.2 Dobave blaga s prevozom

20. člen ZDDV–1 opredeljuje način določitve kraja obdavčljivih transakcij dobave blaga s prevozom, pri čemer se lahko uporablja tako načelo namembne države kot načelo države porekla blaga. Načelo namembne države pomeni, da se DDV obračuna in plača v državi, kjer se odpošiljanje ali prevoz blaga konča, medtem ko načelo države porekla blaga pomeni, se DDV obračuna in plača v državi, kjer se blago nahaja, ko se začne odpošiljanje ali prevoz blaga. Osnovno načelo, ki se uporablja pri določitvi kraja dobave blaga s prevozom, je prav tako načelo države porekla blaga, kot pri določitvi kraja dobave blaga brez prevoza. Katero načelo se uporablja je odvisno predvsem od tega kdo je kupec blaga, katero blago je bilo dobavljeno in ali je bilo blago odpremljeno oziroma odpeljano v drugo državo članico in kdo je opravil prevoz blaga (Špes, 2008, str. 58).

PRIMER

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil po pošti dobavo oblačil fizičnim osebam v Nemčijo, kjer je v tekočem koledarskem letu presegel mejno vrednost dobav, določeno v Nemčiji, ki je 100.000 evrov. Slovenski davčni zavezanec mora pridobiti nemško identifikacijsko številko in od dobavljenih oblačil v Nemčiji obračunati in plačati nemški DDV. Kraj obdavčljivih transakcij oziroma kraj dobave blaga s prevozom je Nemčija, kamor je bilo blago dobavljeno, slovenski davčni zavezanec ne bo obračunal slovenskega DDV, od vrednosti izvršenih dobav bo moral obračunati in plačati nemški DDV. V tem primeru se glede določitve kraja obdavčljive transakcije uporabi načelo namembnosti.

PRIMER

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil dobavo in montažo blaga v Italiji kupcu blaga iz Italije. Ne glede na to, kdo je kupec blaga in kolikšna je vrednost blaga, se šteje, da je kraj obdavčljive transakcije oziroma kraj dobave blaga s prevozom v tem primeru Italija. Slovenski davčni zavezanec mora pridobiti italijansko identifikacijsko številko in od dobavljenega ter montiranega blaga v Italiji obračunati in plačati italijanski DDV. V tem primeru se glede določitve kraja obdavčljive transakcije uporabi načelo namembne države, kjer je bilo blago instalirano in montirano.

4.2 Kraj pridobitve blaga znotraj Skupnosti

Osnovno pravilo pri določitvi kraja pridobitve blaga znotraj Skupnosti je kraj, kjer se blago nahaja, ko se konča odpošiljanje ali prevoz osebi, ki ga je nabavila.

PRIMER

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je prodal blago davčnemu zavezancu, identificiranemu na namene DDV v Franciji, ki se je v poslu

identificiral z francosko identifikacijsko številko, blago je bilo odposlano iz Slovenije v Francijo. Kraj opravljanja pridobitve blaga znotraj Skupnosti je Francija.

4.3 Kraj opravljanja storitev

Načeloma je promet storitev opravljen v kraju, kjer ima davčni zavezanec, ki opravi storitev, sedež oziroma prebivališče.

PRIMER

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji in s sedežem v Sloveniji, je opravil storitev prevajanja pravnih listin fizični osebi – rezidentu Italije. Kraj opravljanja storitev je v Sloveniji, izvajalec storitev ima sedež v Sloveniji. V kolikor pa bi bil naročnik storitve davčni zavezanec iz Italije, s sedežem v Italiji, bi se uporabljala posebna pravila pri določitvi kraja opravljanja storitev.

Zakon določa izjeme od osnovnega pravila. Storitve se lahko obdavčijo po kraju, kjer so dejansko opravljene, po kraju, kjer ima sedež oziroma prebivališče prejemnik storitev ali po kraju države, ki je naročniku izdala identifikacijsko številko za DDV. Osnovno pravilo se pri določitvi kraja opravljanja storitev uporabi vedno, kadar ni moč najti rešitev v izjemah, katere določa zakon. V nadaljevanju so predstavljena pravila določitve kraja opravljanja storitev za posamezno vrsto storitev.

4.3.1 Storitve posrednikov (25. člen ZDDV–1)

Kraj opravljanja storitev, ki jih opravi posrednik, ki deluje v imenu in za račun druge osebe, je kraj, kjer je opravljena glavna transakcija. Če je naročnik storitev, ki jih opravi posrednik, identificiran za DDV v državi članici, ki ni tista, na ozemlju katere se opravi ta transakcija, pa se šteje, da je kraj opravljanja storitev na ozemlju države članice, ki je naročniku izdala identifikacijsko številko za DDV, pod katero mu je bila storitev opravljena (Mugoša, 2009, str. 9).

PRIMER

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je v imenu in za račun italijanskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Italiji, posredoval pri dobavi blaga na ozemlju Nemčije. Kraj opravljanja storitev je v Italiji, kjer je naročniku storitve bila izdana identifikacijska številka za namene DDV.

4.3.2 Storitve, povezane z nepremičninami (26. člen ZDDV–1)

Kraj opravljanja storitev, neposredno povezanih z nepremičninami, vključno s storitvami, kot so posredovanje nepremičnin, cenitev nepremičnin ter storitev za pripravo in koordinacijo gradbenih del, kot so storitve arhitektov in pooblaščenih nadzornikov, je kraj, kjer se nepremičnina nahaja (Mugoša, 2009, str. 9).

PRIMER

Arhitekt, slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je za avstrijskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Avstriji, projektiral za gradnjo zgradbe v Celovcu. Kraj opravljanja je v Avstriji, kjer se nepremičnina nahaja. Slovenec izda račun brez slovenskega DDV. V primeru, da pa naročnik ne bi bil davčni zavezanec, pa bi se moral arhitekt registrirati v Avstriji za namene DDV in obračunati avstrijski DDV.

PRIMER

Švicarski davčni zavezanec je za slovenskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Sloveniji, opravil adaptacijo nepremičnine v Sloveniji. Kraj opravljanja storitve je v Sloveniji, kjer se nepremičnina nahaja. V kolikor švicarski davčni zavezanec ne pridobi slovenske identifikacijske številke za namene DDV v Sloveniji, se šteje, da je plačnik za DDV slovenski davčni zavezanec – naročnik storitve.

4.3.3 Prevozne storitve (27. člen ZDDV–1)

Kraj opravljanja storitev pri posameznem prevozu se določa na naslednji način:

- prevoz potnikov: uporabi se osnovno pravilo – kraj opravljanja storitve je tam, kjer se opravi prevoz, pri čemer se upošteva prevožena razdalja;
- prevoz blaga izven skupnosti ali na relaciji Skupnost – tretje države in nasprotno ali na ozemlju iste države Skupnosti: uporabi se osnovno pravilo – kraj opravljanja storitve je tam, kjer se opravi prevoz, pri čemer se upošteva prevožena razdalja;
- prevoz blaga znotraj Skupnosti ter posredovanje pri prevozu blaga znotraj Skupnosti v imenu in za račun naročnika storitve: uporabi se osnovno pravilo – kraj opravljanja storitve je tam, kjer je začetek prevoza.

Prevoz blaga znotraj Skupnosti predstavlja prevoz blaga, kjer sta kraj začetka prevoza in namembni kraj – kjer se prevoz blaga dejansko konča na ozemlju dveh različnih držav članic (Špes, 2008, str. 73).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil prevoz blaga za fizično osebo (Francoza) iz Slovenije v Francijo. Kraj opravljanja prometa storitev je

Slovenija – kraj, kjer se je prevoz začel. Slovenski davčni zavezanec obračuna slovenski DDV, šteje se za plačnika za DDV v Sloveniji.

Osnovno pravilo pa ne velja v primeru, če se naročnik storitve v poslu identificira z identifikacijsko številko države članice, ki ni država članica, kjer se je prevoz začel, temveč se kot kraj opravljanja storitve šteje država članica, ki je naročniku izdala identifikacijsko številko za namene DDV, s katero se je kot naročnik v poslu identificiral.

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil prevoz blaga za francoskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Franciji, iz Slovenije v Francijo. Kraj opravljanja prometa storitev je Francija – kraj, kjer je bila naročniku izdana identifikacijska številka za namene DDV in s katero se je identificiral v poslu. Slovenski davčni zavezanec ne obračuna slovenskega DDV.

4.3.4 Kulturne in podobne storitve (28. člen ZDDV–1)

Storitve s področja kulture, umetnosti, znanosti, izobraževanja, športa, zabavnih in podobnih storitev, vključno z dejavnostmi organiziranja teh storitev, se obdavčijo po kraju, kjer so dejansko nastale (Mugoša, 2009, str. 13).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil v Sloveniji storitev izobraževanja za nemškega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Nemčiji. Kraj opravljanja storitev izobraževanja je v Sloveniji. Slovenski davčni zavezanec mora obračunati slovenski DDV.

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil na Hrvaškem storitev izobraževanja za avstrijskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Avstriji. Kraj opravljanja prometa storitev izobraževanja je Hrvaška. Slovenski davčni zavezanec ne obračuna slovenskega DDV.

4.3.5 Storitve v zvezi s premoženjem (28. člen ZDDV–1)

Storitve v zvezi s cenitvijo premoženja ali delu na premoženjih, se obdavčijo po kraju, kjer so dejansko opravljene.

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je prejel od italijanskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Italiji, blago na dodelavo v Slovenijo. Po izvršeni dodelavi blaga je bilo blago odpeljeno kupcu blaga v drug kraj v Sloveniji. Kraj opravljanja prometa storitev je Slovenija. Slovenski davčni zavezanec mora obračunati slovenski DDV.

Izjema od pravila, da je kraj opravljanja storitev pri cenitvah ali delu na premočninah, kraj je so storitve dejansko opravljene, velja v primeru, da se opravijo za naročnika identificiranega za DDV v državi članici, ki ni država članica, na ozemlju katere so storitve dejansko opravljene. V tem primeru se namreč šteje, da je kraj opravljanja storitev na ozemlju države članice, ki je naročniku izdala identifikacijsko številko za DDV, pod katero mu je bila storitev opravljena, vendar le, če se blago odpošlje ali odpelje iz države članice, v kateri so bile storitve dejansko opravljene. (Mugoša, 2009, str. 13).

PRIMER

Slovenskemu davčnemu zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Sloveniji, se je pokvaril stroj, zato ga je poslal na popravilo v Nemčijo. Popravilo stroja je izvršil nemški davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Nemčiji. Po izvršenem popravilu je bil stroj odpeljan nazaj v Slovenijo. Kraj opravljanja prometa storitev je Slovenija. Slovenski davčni zavezanec mora obračunati slovenski DDV, šteje se za plačnika za DDV v Sloveniji.

4.3.6 Druge storitve (29. člen ZDDV–1)

V primeru storitev prenosa in odstopa avtorskih pravic, patentov, licenc, blagovnih znamk in podobnih pravic, storitev oglaševanja, storitev svetovalcev, inženirjev, svetovalnih pisarn, odvetnikov, notarjev, revizorjev in računovodij, tolmačev, prevajalcev in podobnih storitev ter obdelave podatkov in dajanja informacij, storitev v zvezi s prenehanjem poslovne dejavnosti, bančnih, finančnih in zavarovalnih transakcij, vključno s pozavarovanjem, razen najema sefov, storitev posredovanja osebja, storitev dajanja premočnin v najem, razen vseh vrst prevoznih sredstev, storitev zagotavljanja dostopa do distribucijskih sistemov za zemeljski plin in električno energijo ter prevoza ali prenos po teh sistemih ter opravljanja drugih, s tem neposredno povezanih storitev, storitev telekomunikacij, storitev posrednikov, ki delujejo v imenu in za račun drugih oseb, kadar za svojega naročnika posredujejo prej navedene storitve, ki se opravijo za naročnika s sedežem zunaj Skupnosti ali za davčnega zavezanca s sedežem v drugi državi članici, je kraj opravljanja storitev kraj, kjer ima naročnik sedež oziroma prebivališče. Ker v navedenih primerih lahko pride do dvojnega obdavčevanja, zakon daje možnost ministru za finance, da določi, da se kraj opravljenega prometa storitev šteje kraj, kjer se storitev dejansko uporabi in uživa. Tako Pravilnik o izvajanju zakona o davku na dodano vrednost v 29. členu določa, da se za storitve iz prvega odstavka 29. člena ZDDV–1

(razen za storitve iz točke k prvega odstavka 29. člena ZDDV–1, ki se opravijo za osebe, ki niso davčni zavezanec) in pri dajanju prevoznih sredstev v najem, šteje, da je:

- kraj opravljanja storitev, ki bi bil v skladu s prvim odstavkom 29. člena ZDDV–1 in pri dajanju prevoznih sredstev v najem v Sloveniji, zunaj Skupnosti, če so storitve dejansko uporabijo in uživajo zunaj Skupnosti;

- kraj opravljenih storitev bi bil v skladu s prvim odstavkom 29. člena ZDDV–1 in pri dajanju prevoznih sredstev v najem zunaj Skupnosti, v Sloveniji, če se storitve dejansko uporabijo in uživajo v Sloveniji (Mugoša, 2009, str. 14).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil storitev pravnega svetovanja za francoskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Franciji, s sedežem v Franciji. Kraj opravljanja prometa storitev je Francija, kjer ima naročnik svoj sedež. Slovenski davčni zavezanec ne obračuna slovenskega DDV.

PRIMER:

Hrvaški davčni zavezanec je opravil storitev oglaševanja za slovenskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Sloveniji, s sedežem v Sloveniji. Kraj opravljanja prometa storitev je Slovenija – kraj, kjer ima naročnik svoj sedež. Slovenski davčni zavezanec obračuna slovenski DDV, šteje se za plačnika za DDV v Sloveniji (Špes, 2008, str. 82).

4.4 Kraj uvoza blaga

Kraj uvoza blaga se šteje kraj, kjer je bilo blago vneseno v Skupnost. Z opredelitvijo kraja uvoza se določi država članica, ki ji pripada DDV od uvoza blaga, ki je bilo vneseno v Skupnost iz tretjih držav. Uporablja se načelo namembne države, kjer je bilo oziroma bo blago dejansko porabljeno. Ob vnosu blaga v Skupnost iz tretjih držav, kadar je bil začet eden od odloženih carinskih postopkov, se kot kraj uvoza blaga opredeli država članica, kjer se carinski postopek zaključi (Špes, 2008, str. 84).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je kupil blago ZDA in ga v Skupnost uvozil v Sloveniji. Kraj uvoza blaga je Slovenija.

5 OBDAVČLJIV DOGODEK IN OBVEZNOST OBRAČUNA DDV

Obdavčljiv dogodek nastane, ko je blago dobavljeno ali so storitve opravljene, s tem pa nastane tudi obveznost za obračun DDV. Če ni obdavčljivega dogodka, ne nastane obveznost za obračun DDV, to pomeni, če je račun izdan pred dobavo, ne nastane obveznost za obračun DDV. Izjema je avansno plačilo. Pri prejemu avansnega plačila nastane obveznost obračuna

DDV, vendar samo od slovenskega kupca avansi, prejeti iz drugih držav EU in tretjih držav, niso predmet obdavčitve.

Zakon pa določa izjeme glede nastanka davčne obveznosti (Mugoša, 2009, str. 17):

- pri zaporednih dobavah, ko se za dobave blaga in opravljanja storitev izdajajo zaporedni računi ali se opravljajo zaporedna plačila, se šteje, da so dobave opravljene v trenutku, ko poteče obdobje, na katero se računi ali plačila nanašajo, vendar to obdobje ne sme biti daljše od enega leta.

PRIMER:

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, ima sklenjeno letno pogodbo o davčnem svetovanju z davčnim zavezancem iz Slovenije. Skladno z določili pogodbe enkrat mesečno za koledarski mesec izstavi račun za opravljanje storitve. Obračunska obveznost nastane zadnji dan vsakega koledarskega meseca. Npr. za koledarski mesec april 2009 nastopi obračunska obveznost 30. 4. 2009 (Špes, 2008, str. 90).

- Če račun ni bil izdan, dobava pa je bila opravljena, nastane obveznost zadnji dan davčnega obdobja, v katerem je nastal obdavčljivi dogodek.

PRIMER:

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil storitev servisiranja stroja 14.4. 2009, vendar za opravljeno storitev ni izstavil računa. Serviser je mesečni davčni zavezanec. Obveznost obračuna nastane 30. 4. 2009.

- Pri lastni rabi, pri dobavi blaga oziroma storitev, ki je namenjena za zasebne potrebe davčnega zavezanca, nastane obveznost za obračun DDV v davčnem obdobju, v katerem je nastal obdavčljivi dogodek.

PRIMER:

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je kupil vrtni stroj in pri nabavi v celoti uveljavil pravico do odbitka vstopnega DDV. 15. 5. 2009 je odnesel stroj domov za zasebno rabo. Davčni zavezanec je mesečni zavezanec. Obveznost obračuna DDV nastane 31. 5. 2009.

- Pri pridobitvah blaga znotraj Skupnosti nastane obdavčljivi dogodek, ko je opravljena pridobitev blaga znotraj Skupnosti. Obveznost za obračun DDV nastane 15. dan v mesecu, ki sledi mesecu v katerem nastane obdavčljivi dogodek oziroma, ko je izdan račun, če je izdan račun pred 15. dnem v mesecu, ki sledi mesecu, v katerem nastane obdavčljivi dogodek, vendar ne preden je bila skupnostna dobava opravljena, čeprav je bil morda račun izdan že prej. Pravica do odbitka DDV nastane v trenutku, ko nastane obveznost obračuna DDV. Davčni zavezanec ne sme odbiti DDV prej kot v davčnem obdobju, v katerem je prejel račune za njemu opravljeno dobavo blaga ali storitev (Mugoša, 2009, str. 18).

PRIMER:

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil oproščeno dobavo blaga znotraj Skupnosti drugemu davčnemu zavezancu, identificiranemu za namene DDV v drugi državi članici 17. 3. 2009 (skladno z določili 46. člena ZDDV-1). Slovenski davčni zavezanec je pri opravljeni oproščeni dobavi blaga znotraj Skupnosti izstavil račun za opravljeno dobavo 21. 3. 2009. Za namene DDV slovenski davčni zavezanec navedeno transakcijo evidentira na dan 21. 3. 2009. Navedeni datum je pomemben zaradi rekapitulacijskega poročila. Slovenski DDV se ne obračuna.

PRIMER

Davčni zavezanec iz Slovenije, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je prejel od francoskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Franciji, blago znotraj Skupnosti 28. 3. 2009.

1. Račun za dobavljeno blago je bil izstavljen s strani dobavitelja 21. 4. 2009, slovenski davčni zavezanec je prejel račun 26. 4. 2009.
 - Obveznost za obračun DDV nastopi pri slovenskem davčnem zavezancu 15. 4. 2009.
 - Pravica do odbitka DDV nastopi pri slovenskem davčnem zavezancu, ko prejme račun, 26. 4. 2009.
2. Račun za dobavo blaga je bil izstavljen 23. 3. 2009, slovenski davčni zavezanec je prejel račun skupaj z blagom 28. 3. 2009.
 - Obveznost za obračun in pravica do odbitka DDV nastopi 28. 3. 2009.
3. Račun za dobavljeno blago je bilo izdano 28. 2. 2009, prejem računa 14. 3. 2009.
 - Obveznost za obračun in pravica do odbitka DDV nastopi 15. 4. 2009.

5.1 Davčna osnova

Pri dobavah blaga ali storitev davčna osnova vključuje vse, kar predstavlja plačilo, v denarju, stvareh ali storitvah, ki ga je prejel ali bo prejel dobavitelj ali izvajalec od kupca, naročnika ali tretje osebe za te dobave, vključno s subvencijami, ki so neposredno povezane s ceno takih dobav. V davčno osnovo se všttevajo, če že niso všteti tudi: trošarine in drugi davki, takse, uvozne in druge dajatve, razen DDV. Všttevajo se tudi postranski stroški, kot so provizije, stroški pakiranja, prevoza in zavarovanja, ki jih dobavitelj ali izvajalec zaračuna kupcu oziroma naročniku storitev. V davčno osnovo pa se ne všttevajo cenovni popusti za predčasno plačilo, cenovni popusti in rabati, odobreni naročniku in obračunani v trenutku dobave. Glede davčne osnove pri uvozu blaga pa velja, da je davčna osnova carinska vrednost, določena v skladu z veljavnimi predpisi Skupnosti. V davčno osnovo se všttevajo trošarine in drugi davki, prelevmani in druge dajatve, ki se plačajo zunaj države članice uvoza in tiste, ki se plačajo zaradi uvoza, razen DDV. Všteti pa so tudi postranski stroški, kot so provizija, stroški pakiranja, prevoza in zavarovanja, ki nastanejo do prvega namembnega kraja na ozemlju države članice uvoza, kot tudi postranski stroški, ki nastanejo pri prevozu v drug namembni kraj na ozemlju Skupnosti, če je ta kraj znan v trenutku nastanka obdavčljivega dogodka. V

skladu z drugim odstavkom 39. člena ZDDV–1 se pri preklicu naročila, vračilu ali znižanju cene po opravljeni dobavi se davčna osnova ustrezno zmanjša. Davčni zavezanec lahko popravi (zmanjša) znesek obračunanega DDV, če naročnik blaga oziroma storitev popravi (zmanjša) znesek DDV, ki ga je odbil in če o tem pisno obvesti dobavitelja (Mugoša, 2009, str. 21).

PRIMER:

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je prejel račun za storitev pravnega svetovanja s strani davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Avstriji. Vrednost zaračunane storitve predstavlja 200 enot. Avstrijski MwSt oz. DDV ni bil obračunan, saj je kraj opravljanja storitve v Sloveniji. Plačnik za DDV v Sloveniji je slovenski davčni zavezanec, davčno osnovo predstavlja 200 enot.

PRIMER:

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV, je fizični osebi na osnovi reklamacijskega zapisnika odobril popust za kupljeni računalnik. Za znesek DDV-ja, izkazanega v odobrenem popustu, je davčni zavezanec ustrezno zmanjšal davčno osnovo in znesek obračunanega (izstopnega) DDV.

5.2 Davčna stopnja

V Sloveniji imamo dve stopnji davka na dodano vrednost. Splošno stopnjo v višini 20 % in znižano stopnjo v višini 8,5 %. Znižana stopnja se uporablja za naslednje dobave blaga in storitve:

- hrano (vključno s pijačo, razen alkoholnih pijač) za ljudi in živali; žive živali, semena, rastline in primesi, ki so običajno namenjene za pripravo hrane, izdelki, ki se uporabljajo kot dodatki k hrani ali kot njen nadomestek, priprava jedi;
- dobava vode;
- zdravila, ki se uporabljajo za zdravljenje in preprečevanje bolezni v humani in veterinarski medicini, vključno z izdelki za nadzorovanje rojstev in z izdelki za higiensko zaščito;
- medicinsko opremo, pripomočke in druga sredstva, ki so namenjena za lajšanje ali zdravljenje okvare in invalidnosti in so namenjena izključno za osebno uporabo, vključno z njihovim vzdrževanjem;
- prevoz oseb in njihove osebne prtljage;
- knjige (vključno z brošurami, letaki in podobnimi tiskanim materialom, otroškimi slikanicami ter otroškimi knjigami za risanje in barvanje, tiskanimi notami ter notnimi rokopisi, zemljevidi ter hidrografskimi in podobnimi kartami), časopisi in periodične publikacije (vključno s knjižnično izposajo teh gradiv, če le ta ni oproščena plačila davka), razen tistih, ki v celoti ali v večini vključujejo reklamne vsebine;

- vstopnine za razstave, gledališča, muzeje, za ogled naravnih znamenitosti, kinematografske in glasbene prireditve, cirkuse, sejme, zabaviščne parke, živalske vrtove in podobne kulturne prireditve ter športne prireditve;
- avtorske pravice književnikov in skladateljev ter storitve izvajalskih umetnikov;
- uvoz umetniških predmetov, če jih prodaja:
 - avtor ali njegov zakoniti oziroma pravni nasledniki ali
 - davčni zavezanec, ki ni preprodajalec, če prodajo opravi priložnostno, in če je te predmete uvozil sam, ali so mu jih prodali avtorji ali njegovi zakoniti oziroma pravni nasledniki, ali če je imel pri nabavi pravico do popolnega odbitka vstopnega DDV;
- stanovanj, stanovanjskih in drugih objektov, namenjenih za trajno bivanje, ter deli teh objektov, če so del socialne politike, vključno z gradnjo, obnovo in popravilo le teh;
- živali za paitanje, semena, sadike, gnojila, fitofarmacevska sredstva ter storitve, ki so namenjene izključno uporabi v kmetijstvu, gozdarstvu in ribištvu;
- dajanje nastanitvenih zmogljivosti v najem v hotelih in podobnih nastanitvenih obratih, vključno z nastanitvenimi zmogljivostmi v domovih in drugih nastanitvenih obratih ter oddajanje prostor za šotore, prikolice in podobne premične objekte;
- uporabo športnih objektov;
- storitev pokopa in upepelitve, skupaj s prometom blaga, ki je neposredno povezan s pokopom in upepelitvijo in ga opravi izvajalec pogrebnih storitev;
- storitev javne higiene (PRILOGA 1 k ZDDV–1).

PRIMER:

Davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je izstavil račun fizični osebi za pogostitev v restavraciji. Na računu je bila zaračunana hrana z 8,5 % DDV in pijača z 20 % DDV.

5.3 Oprostitve DDV

5.3.1 Oprostitve za določene dejavnosti, ki so v javnem interesu

42. člen ZDDV–1 opredeljuje vsebino dejavnosti, oproščenih plačila DDV, ki delujejo v javnem interesu, kot na primer bolnišnična in izven bolnišnična oskrba, zdravstvena oskrba, storitve zobnih tehnikov, socialnovarstvene storitve, storitve varstva otrok in mladostnikov, storitve predšolske vzgoje in izobraževanja otrok in mladine, šolskega in univerzitetnega izobraževanja, ki jih nudijo osebe javnega prava, kulturnih prireditev, ki jih opravijo osebe javnega prava.

PRIMER:

Zdravnik, ki opravlja dejavnost v okviru samostojne zdravstvene dejavnosti, je opravil zdravstveno storitev fizični osebi. Navedena storitev je oproščena plačila DDV na osnovi 2. točke prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 (Špes, 2008, str. 115).

5.3.2 Oprostitve za določene druge dejavnosti

Oproščene plačila DDV po 44. členu ZDDV so: zavarovalne in pozavarovalne transakcije, najem oziroma zakup nepremičnin, finančne transakcije, dobava kolkov in drugih podobnih znamk, igre na srečo, dobava objektov ali delov objektov in zemljišč, na katerih so objekti postavljeni, razen če je dobava opravljena, preden potečeta dve leti od začetka prve uporabe oziroma prve vselitve.

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV, se je odločil v letu 2009 za prodajo osebnega vozila. Pri nakupu osebnega vozila v letu 2007 ni uveljavil pravico do odbitka vstopnega DDV. Transakcija prodaja osebnega vozila je oproščena plačila DDV skladno z 3. točko 44. člena ZDDV-1 (Špes, 2008, str. 118).

5.3.3 Oprostitve za transakcije znotraj Skupnosti

46. člen določa tematske sklope glede oproščenih dobav blaga znotraj Skupnosti. V bistvu gre za oproščene dobave znotraj Skupnosti takrat, kadar se uporablja načelo namembne države. Vsem sklepom je osnovno to, da sta kupec in prodajalec iz različnih držav članic Skupnosti ter da kraj odpošiljanja in namembna država nista isti državi. Za dokazovanje dobav blaga znotraj Skupnosti se običajno uporabljata račun in prevozna listina ali drug ustrezeni dokument, iz katerega je razvidno, da se nanaša na prevoz blaga iz računa (Špes, 2008, str. 122).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil dobavo blaga iz ozemlja Slovenije avstrijskemu davčnemu zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Avstriji, v Avstrijo. Slovenski davčni zavezanec je opravil dobavo blaga znotraj Skupnosti, oproščeno plačila DDV, skladno s 1. točko 46. člena ZDDV-1.

47. člen ZDDV-1 opredeljuje dobave blaga v drugo državo članico, ki so izvzete iz oprostitve plačila DDV iz 46. člena ZDDV-1.

Oprostitve iz 46. člena ZDDV-1 ne veljajo za:

- dobave blaga (vključno s trošarinskimi izdelki) znotraj Skupnosti, ki jih opravijo mali davčni zavezanci, oproščeni plačila DDV v skladu s 94. členom ZDDV-1;

PRIMER:

Slovenski mali davčni zavezanec, ki je oproščen plačila DDV skladno z določili 94. člena ZDDV-1, je opravil dobavo blaga iz ozemlja Slovenije italijanskemu davčnemu zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Italiji, v Italijo. Slovenski davčni zavezanec je opravil neobdavčljivo transakcijo.

- dobave blaga znotraj Skupnosti, ki se opravijo za subjekte, ki niso identificirani za namene DDV;

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je opravil dobavo blaga iz ozemlja Slovenije francoskemu malemu davčnemu zavezancu, ki ni identificiran za namene DDV v Franciji, v Francijo. Slovenski davčni zavezanec mora za tako dobavo obračunati slovenski DDV. Takšna dobava ni oproščena plačila DDV skladno s 1. točko 46. člena ZDDV-1.

- dobave blaga, ki so predmet DDV v skladu s posebno ureditvijo za rabljeno blago, umetniške predmete, zbirke in starine ali posebno ureditvijo za prodajo na javni dražbi.

Drugi odstavek 48. člena ZDDV-1 opredeljuje trikotne posle, kjer je mogoče upoštevati oprostitve pri pridobitvi blaga znotraj Skupnosti. Kumulativno morajo biti izpolnjeni vsi naslednji pogoji:

- udeleženci trikotnega posla so trije davčni zavezanci, identificirani za namene DDV v različnih državah članicah;
- dvojna transakcija z blagom se izvrši znotraj Skupnosti (dve dobavi in dve pridobitvi blaga);
- pretok blaga se izvrši direktno samo med dvema državama članicama.

Za izvedbo navedenih poslov je potrebno voditi ustrezne administrativne davčne evidence (Špes, 2008, str. 128).

PRIMER:

Italijanski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Italiji (kupec-pridobitelj), naroči pri slovenskem davčnem zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Sloveniji (dobavitelj) blago. Ker slovenski davčni zavezanec naročenega blaga nima na zalogi, ga naroči pri francoskem davčnem zavezancu, identificiranemu za namene DDV v Franciji (dobavitelj). Zaradi optimizacije transportnih stroškov da slovenski davčni zavezanec nalog francoskemu davčnemu zavezancu, naj odpremi blago prvemu pridobitelju blaga v Italijo.

Izvršijo se naslednje transakcije z blagom:

- prvo dobavo izvrši francoski davčni zavezanec slovenskemu davčnemu zavezancu. V verigi predstavlja ta promet blaga prvo pridobitev blaga, gledano s strani slovenskega davčnega zavezanca. Slovenski davčni zavezanec ob pridobitvi blaga ne obračuna

slovenskega DDV, gre za oprostitev pri pridobitvi blaga znotraj Skupnosti skladno z drugim odstavkom 48. člena ZDDV–1. Francoski davčni zavezanec izstavi slovenskemu davčnemu zavezancu račun za opravljeno blago (ne obračuna francoskega DDV), blago pa direktno pošlje v Italijo (kupcu slovenskega davčnega zavezanca);

- slovenski davčni zavezanec izvrši drugo dobavo blaga (oproščena dobava blaga znotraj Skupnosti skladno s 1. točko 46. člena ZDDV–1) italijanskemu davčnemu zavezancu. V verigi predstavlja ta promet blaga drugo pridobitev blaga, gledano s strani italijanskega davčnega zavezanca. Italijanski davčni zavezanec ob pridobitvi blaga obračuna italijanski DDV skladno z določili italijanske zakonodaje. Slovenski davčni zavezanec izstavi italijanskemu davčnemu zavezancu račun za opravljen promet blaga, slovenski DDV se ne obračuna.

Tako v pravih trikotnih poslih, kjer se prva pridobitev blaga šteje kot pridobitev blaga, oproščena plačila DDV, nastopita dve dobavi blaga in dve pridobitvi blaga, kjer se DDV obračuna v končni – namembni državi.

5.3.4 Oprostitev pri uvozu

50. člen ZDDV–1 opredeljuje transakcije, ki so oziroma so lahko ob izpolnitvi določenih pogojev (nekatero transakcije) oproščene plačila DDV ob uvozu blaga v Slovenijo. Gre za različne transakcije, kjer so ob uvozu blaga v Slovenijo oproščene plačila DDV tako fizične osebe, davčni zavezanci identificirani za namene DDV v Sloveniji, tuji davčni zavezanci, razne mednarodne organizacije ter drugi subjekti (Špes, 2008, str. 131).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, kupi (uvozi) blago iz Švice v Slovenijo. Blago je namenjeno takojšnji prodaji znanemu kupcu – davčnemu zavezancu v Franciji, identificiranemu za namene DDV v Franciji. Uvoz blaga v Skupnost je lahko oproščen plačila DDV na osnovi 4. točke 50. člena ZDDV–1 (v Sloveniji se ne obračunava slovenski DDV ob uvozu blaga), slovenski davčni zavezanec je izvršil oproščeno dobavo blaga znotraj Skupnosti na osnovi 1. točke 46. člena ZDDV–1. Francoski davčni zavezanec bo na osnovi prejetega računa od slovenskega davčnega zavezanca (ob pridobitvi blaga) obračunal francoski DDV skladno z določili francoske zakonodaje.

5.3.5 Oprostitev pri izvozu

Dobava blaga iz Slovenije v namembni kraj izven Skupnosti, ne glede na to, ali to transakcijo izvrši prodajalec ali nekdo drug v njegovem imenu ali kupec – davčni zavezanec, ki nima sedeža na območju Slovenije, je oproščena plačila DDV. Za dokazovanje izvoza blaga iz Skupnosti se najpogosteje uporablja pisna izvozna carinska deklaracija (Špes, 2008, str. 138).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, je prodal blago bosanskemu davčnemu zavezancu in blago je odpeljano v Bosno. Za opravljen izvoz blaga je slovenski davčni zavezanec izstavil račun bosanskemu davčnemu zavezancu. Izvedena storitev je oproščena plačila DDV na osnovi točke a) prvega odstavka 52. člena.

5.4 Pravica do odbitka vstopnega DDV

Pravica do odbitka nastane v trenutku, ko nastane obveznost za obračun DDV. Zavezanec ne more odbiti vstopnega DDV, preden prejme račun. Osnovno pravilo je, da ima davčni zavezanec vedno pravico do odbitka vstopnega DDV, če uporabi blago in storitev za namene svojih obdavčenih transakcij in oproščenih transakcij, za katere velja prava oprostitev ter v primeru občasne dobave novega prevoznega sredstva v drugo državo članico. Zakon predpisuje dodaten pogoj pri uveljavitvi pravice do odbitka DDV. Davčni zavezanec lahko odbije vstopni DDV v davčnem obdobju, v katerem je prejel račun za njemu opravljeno dobavo blaga ali opravljene storitve, carinske deklaracije za uvoženo blago. Davčni zavezanec, ki opravlja hkrati obdavčeno in oproščeno dejavnost, določi znesek DDV, ki si ga sme odbiti, z odbitnim deležem, ki se lahko določi za vse transakcije, ali pa ločeno za vsako področje dejavnosti ob zagotavljanju ustreznega knjigovodstva (Mugoša, 2009, str. 25).

Po ZDDV-1 je bistveni podatek na računu davčna številka izdajatelja računa, davčno številko kupca je treba navesti, če prihaja kupec iz druge države EU, če pa prihaja iz tretje države pa davčna številka ni nujna.

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji (prejemnik računa), je prejel račun za opravljeno dobavo blaga na ozemlju Slovenije s strani slovenskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Sloveniji (izstavitelj računa). Pri zaračunani dobavi blaga je bil obračunan DDV skladno z določili ZDDV-1. Izstavitelj računa je račun za opravljeno dobavo blaga z dne 25. 4. 2009 izdal 30. 4. 2009. Prejemnik računa je račun prejel 3. 5. 2009. Prejemnik računa obračunava DDV v mesečnih davčnih obdobjih, medtem ko pravico do odbitka vstopnega DDV lahko uveljavi šele v davčnem obdobju meseca maja 2009 (3. 5. 2009) (Špes, 2008, str. 150).

Omejitve pravice do odbitka vstopnega DDV so v zakonu naštet, in sicer se vstopni DDV ne priznava od stroškov nastanitev, stroškov prehrane, stroškov reprezentance (stroški za pogostitev in zabavo ob poslovnih in družabnih stikih) ter osebnih vozil ter storitev in blaga, tesno povezanih z njimi razen vozil, ki so namenjeni nadaljnji prodaji, vozil za dajanje v najem, vozil, ki se uporabljajo za prevoze s taksijem, kombiniranih vozil za linijski prevoz, vozil za prevoz pokojnikov, vozil avtošole (Mugoša, 2009, str. 26).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji (kupec), je kupil v Sloveniji od drugega slovenskega davčnega zavezanca, identificiranega za namene DDV v Sloveniji, osebni avtomobil, pri čemer je prodajalec obračunal slovenski DDV. Osebni avtomobil se bo uporabljal za službene namene. Kupec nima pravice do odbitka vstopnega DDV na osnovi točke a) 66. člena ZDDV-1. Prav tako kupec nima pravice do odbitka vstopnega DDV, obračunanega pri nabavi goriva za to vozilo, pri servisiranju vozila, pri pranju vozila itd. (Špes, 2008, str. 167).

5.5 Popravek odbitka DDV

Davčni zavezanec mora prvotni odbitek popraviti, če je bil odbitek višji ali nižji od odbitka, do katerega je bil davčni zavezanec upravičen. Popravek mora davčni zavezanec opraviti, če se po opravljenem obračunu spremenijo dejavniki, ki so bili uporabljeni pri določitvi zneska za odbitek, kot na primer odpovedi nakupov in znižanja cen (Mugoša, 2009, str. 27).

PRIMER:

Slovenski davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji (kupec), je prejel naknadni popust za dobavljeno blago na ozemlju Slovenije. Na prejetem dobropisu je izkazan tudi obračunani DDV, ki se nanaša na popust. Kupec je na osnovi prejetega računa za dobavljeno blago uveljavil pravico do odbitka DDV, zato mora tudi na osnovi prejetega dobropisa naknadno popraviti (zmanjšati) odbitek DDV (Špes, 2008, str. 173).

ZDDV-1 v 69. členu določa, da se za osnovna sredstva popravek odbitka DDV razporedi na obdobje pet let, razen za nepremičnine, ki so bile pridobljene kot osnovna sredstva, za katere se popravek razporedi na obdobje 20 let. To obdobje začne teči z začetkom uporabe osnovnega sredstva. Za začetek uporabe se šteje davčno obdobje, v katerem je izvršen odbitek DDV. Letni popravek znaša $1/5$ oziroma $1/20$ zneska DDV, ki je bil zaračunan na osnovna sredstva.

5.6 Obračun DDV

Vsak davčni zavezanec, identificiran za namene DDV, mora davčnemu organu predložiti obračun DDV, ki mora vsebovati vse podatke, potrebne za izračun davka, za katerega je nastala obveznost obračuna in za odbitke, kakor tudi skupno vrednost transakcij v zvezi z obračunanim davkom in opravljenimi odbitki ter vrednost vseh oproščenih transakcij. Obračun DDV mora davčni zavezanec predložiti davčnemu organu na predpisanem obrazcu DDV-O do zadnjega delovnega dne naslednjega meseca po preteku davčnega obdobja, in sicer izključno po elektronski poti imenovani e-davki. V papirnati obliki se obračuna ne da

več oddati. Davčni zavezanec mora predložiti obračun DDV ne glede na to, ali je za davčno obdobje, za katero predložiti obračun, dolžan plačati DDV.

PRIMERI IZPOLNJEVANJA OBRAZCA DDV–O

Poslovni dogodek št. 1

SI je prodal blago SI-2, pri obdavčeni transakciji je obračunal 20 % DDV. Podatki na računu: 21000,00 evrov + 4200,00 evrov DDV=25.200,00 evrov za plačilo.

V obrazec se vpiše:

- v polje 11: 21000,00 evrov,
- v polje 21: 4200,00 evrov.

Poslovni dogodek št. 2

SI je prodal fizični osebi blago, pri obdavčeni transakciji je obračunal 8,5 % DDV. Podatki na računu: 1000,00 evrov + 85,00 evrov DDV = 1085,00 evrov za plačilo.

V obrazec se vpiše:

- v polje 11: 1000,00 evrov,
- v polje 22: 85,00 evrov.

Poslovni dogodek št. 3

SI je prejel predplačilo za obdavčeno transakcijo v višini 120,00 evrov. Za prejeto predplačilo še ni opravil dobave blaga in davčna stopnja znaša 20 %. Podatki na računu za predplačilo: 100,00 evrov + 20,00 evrov DDV = 120,00 evrov za plačilo.

V obrazec se vpiše:

- v polje 11: 100,00 evrov,
- v polje 21: 20,00 evrov.

Poslovni dogodek št. 4

SI je prodal blago iz Slovenije v Bosno, za dokazilo izvoza ima ustrezne dokumente. Vrednost blaga znaša 2000,00 evrov.

V obrazec se vpiše:

- v polje 11: 2000,00 evrov.

Poslovni dogodek št. 5

SI je davčnemu zavezancu iz Italije prodal blago, blago je bilo poslano iz Slovenije v Italijo. Vrednost blaga znaša 1000,00 evrov.

V obrazec se vpiše:

- v polje 12: 1000,00 evrov.

Poslovni dogodek št. 6

SI je kupil blago pri SI-2, ki je za obdavčeno transakcijo zaračunal 20 % DDV. Podatki na računu: 500,00 evrov + 100,00 evrov = 600,00 evrov za plačilo.

V obrazec se vpiše:

- v polje 31: 500,00 evrov,
- v polje 41: 100,00 evrov.

Poslovni dogodek št. 7

SI je uvozil blago iz Srbije v Slovenijo. Carinska osnova na carinski listini znaša 1000,00 evrov, obračunani DDV po stopnji 20 % znaša 200,00 evrov.

V obrazec se vpiše:

- v polje 31: 1000,00 evrov,
- v polje 41: 200,00 evrov.

Poslovni dogodek št. 8

SI je kupil blago pri avstrijskem davčnem zavezancu. Blago je prispelo iz Avstrije v Slovenijo. Vrednost avstrijskega računa znaša 1000,00 evrov. Kraj dobave blaga je Slovenija, SI je opravil obdavčeno pridobitev blaga znotraj Skupnosti. Blago je obdavčeno z 8,5 %.

V obrazec se vpiše:

- v polje 32: 1000,00 evrov,
- v polje 24: 85,00 evrov,
- v polje 42: 85,00 evrov.

Poslovni dogodek št. 9

SI je obračunal zamudne obresti SI-1 v vrednosti 100,00 evrov. Dogodek se ne zabeleži v DDV–O obrazec.

Poslovni dogodek št. 10

SI je ugotovil dovoljeni kalo blaga v vrednosti 200,00 evrov. Dogodek se ne zabeleži v DDV–O obrazec.

SKLEP

V zaključni nalogi sem predstavila davek na dodano vrednost, ki ga v Sloveniji plačujemo že kar deset let. ZDDV temelji na potrošni obliki DDV, katera je prevladujoča v državah Evropske unije. Slovenska ureditev DDV temelji na ozemeljskem načelu in načelu namembnega kraja. Slovenski zakon temelji na kreditni metodi, po kateri davčni zavezanec odšteje znesek DDV, obračunan ob nabavah, od zneska, obračunanega ob dobavah. Kreditna metoda je v državah Evropske unije obvezna. Najpomembnejša značilnost DDV je, da ga zavezanec državi ne plača toliko, kolikor ga obračuna na izdanih računih, ampak od zneska DDV na izdanih računih odšteje DDV, obračunan na prejetih računih. Tako DDV bremeni le tiste kupce proizvodov in storitev, ki nimajo pravico do odbitka vstopnega DDV, torej končne potrošnike, in tiste, ki opravljajo DDV oproščene dejavnosti. Kupčeve denarne obveznosti za nabavljeno blago in storitve zajemajo tudi DDV. Kupec mora plačati DDV dobavitelju, zato tudi DDV vpliva na likvidnost. Dobra stran DDV je preprostost obračunavanja na računih,

saj imamo le dve davčni stopnji. Slaba stran DDV pa je, da je zelo povečal obseg zunaj knjigovodskih evidenc davčnih zavezancev, predvsem tistih, ki DDV obračunavajo po plačani realizaciji. To, da ga je treba obračunavati na vsaki stopnji prometa, torej noben kupec ni izjema, pa zagotavlja večji davčni red. K še večjemu davčnemu redu pa bi mogoče tudi pripomoglo, če bi imeli le mesečne zavezance za DDV, saj bi davčni zavezanci bolj ažurno knjižili poslovne dogodke, pa tudi obveznosti do države bi lažje poravnali. K boljši likvidnosti davčnih zavezancev pa bo malo pripomogel Zakon o spremembi davka na dodano vrednost (ZDDV-1A), objavljen v Uradnem listu 33/2009 z dne 30. 4. 2009. Sprememba zakona se nanaša na vračilo preplačanega DDV-ja. Z dosedanjih 60 dni od oddaje obrazca, se rok skrajša na 21 dni, a žal šele za obračune DDV, ki se nanašajo na davčno obdobje po 31. decembru 2009. Tako bodo davčni zavezanec v letošnjem letu še vedno čakali na vračilo preplačanega DDV-ja 60 dni od oddaje obrazca, kar pa je res predolgo.

Uveljavitev davka na dodano vrednost v Sloveniji leta 1999 je pomenila velik korak približevanja slovenske zakonodaje evropski. Tržni dinamiki sledi tudi davčna zakonodaja, zato so spremembe zakonodaje postale kar običajne. Računovodje, revizorji, svetovalci, strokovni delavci v podjetjih moramo več čas slediti novostim in jih pravilno vključevati v svoje delo, kar pa nam včasih povzroča kar veliko preglavic. Znane so tudi že nove spremembe, ki bodo začele veljati 1. 1. 2010, 1. 1. 2011, 1. 1. 2013 in 1. 1. 2015. S 1. 1. 2010 bo novo splošno pravilo o kraju storitev določalo, da se storitve med davčnima zavezancema iz različnih držav članic obdavčijo po sedežu kupca oz. njegove stalne poslovne enote ali prebivališča. Za dobave končnim potrošnikom bo splošno pravilo ostalo nespremenjeno, in sicer obdavčeno po sedežu dobavitelja oz. njegove poslovne enote. V določenih primerih pa se bodo še naprej uporabljala posebna pravila (storitve v zvezi z nepremičninami, kulturne, športne storitve itd.). Rekapitulacijsko poročilo o opravljenih storitvah zavezancem iz EU bo moral predložiti vsak davčni zavezanec, pri katerih je kraj opravljanja storitve v državi kupca. Gre le za razširitev obsega poročanja v sedanjem poročilu, ki se uporablja za dobave blaga.

LITERATURA IN VIRI

1. Janežič, K. (2008). *Aktualne teme na področju DDV*. Kranj: Akademija IR GOPODARSTVO 2008/2009.
2. Svilar Mugoša, B. (2008) *Samoobdavčitev v sistemu DDV in izpolnjevanje DDV – O po 1. 1. 2008*. Kranj: Akademija IR GOPODARSTVO 2007/2008.
3. Svilar Mugoša, B. (2009). *Najpogostejše dileme v zvezi z obračunavanjem DDV*. Kranj: Akademija IR GOSPODARSTVO 2008/2009.
4. Pravilnik o izvajanju Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 141/06).
5. Spremembe in dopolnitve pravilnika (Uradni list RS, št. 52/07).
6. Špes, D. (2008). *DDV PRIROČNIK*. Ljubljana: Davčna hiša Bilans d.o.o.
7. Zakon o DDV–1 (Uradni list RS, št. 117/06).
8. Zalokar, N., Prisljan, B., Prusnik, M. & Dolinar Dubokovič M. (2007). *Davek na dodano vrednost obračunavanje, evidentiranje in plačevanje*. Ljubljana: Revija za računovodstvo in finance IKS, (10-11).